

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **P., a.s. V., L.**, zastúpeného *JUDr. D.*, správkyňou konkurznej podstaty úpadcu, B.N., proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Námestove** so sídlom Nám. A. Bernoláka č. 381/4, Námestovo, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. OPÚ-2010-08/00785/dam zo dňa 1.10.2010, v konaní o námietke zaujatosti vznesenej navrhovateľom, takto

r o z h o d o l :

Sudcovia Krajského súdu v Žiline **n i e s ú vylúčení** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 29Sp/53/2010.

O d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ pod označením: P., a.s., L., zastúpený: T., predseda predstavenstva, M., člen predstavenstva, sa opravným prostriedkom podaným na Krajskom súde v Žiline dňa 04.11.2010 domáhal preskúmania rozhodnutia odporcu č. OPÚ-2010-08/00785/dam zo dňa 01.10.2010 vydaného v reštitučnom konaní podľa ustanovení zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku o nároku týkajúceho sa nehnuteľností v k.ú. S. K uvedeným nehnuteľnostiam bolo rozhodnutím odporcu č. OPÚ-2010/08/00785/dam zo dňa 1.10.2010 priznané vlastnícke právo v prospech navrhovateľov v citovanom reštitučnom konaní.

V závere svojho opravného prostriedku (na č. 1. 6) navrhovateľ upozornil Krajský súd v Žiline, že dňa 26. júla 2002 Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutím č. k. NsSŽ 14/02 vylúčil z konania všetkých sudcov tohto krajského súdu a vec delegoval Krajskému súde v Košiciach. Z uvedeného dôvodu navrhovateľ požiadal konajúci krajský súd, aby len zabezpečil spisový materiál z OPÚ Námestovo a celý tento zväzok vrátane tohto

odvolania neodkladne predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na delegovanie veci inému súdu. Uvedenú žiadosť vyslovil navrhovateľ bez uvedenia bližších podrobností.

Nasledujúcim listom (z 15.11.2010) adresovaným na vedomie aj Lucii Žitňanskej, MS SR, Štefanovi Harabinovi, Predseda NS SR a Róbertovi Ficovi, podpredseda NR SR, navrhovateľ požiadal konajúci súd (Najvyšší súd Slovenskej republiky cituje predmetný text uvedený v kurzíve), „*aby ste písomne vyzvali OPÚ v Námestove na neodkladné doručenie celého reštitučného spisu KS Žilina na rozhodnutie v zmysle nášho podania, vrátane námietky predpojatosti, ktorú sme v závere podania zdôvodnili!*“

V poradí ďalším podaním z 05.11.2010 (na krajský súd doručené 24.11.2010 na č. l. 42) na základe súdnej výzvy na vyriešenie súdneho poplatku za námietku, vzniesol navrhovateľ, zastúpený T. – predsedom predstavenstva a M. – členkou predstavenstva, námietku zaujatosti voči sudcom Krajského súdu v Žiline. Túto námietku odôvodnil tým, že predmetné konanie je súčasťou, resp. pokračovaním konania, ktoré viedol krajský súd pod sp. zn. 10S 58/97 a 10S 8/01, pričom v konaní 10S 8/01 rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. NsSŽ 14/02 zo dňa 26.6.2002 tak, že sudcovia Krajského súdu v Žiline sú vylúčení z prejednávania a rozhodnutia vo veci a vec prikázal na konanie Krajskému súdu v Košiciach. Dôvodom pre uvedené pôvodné vylúčenie bol návrh predsedu Krajského súdu v Žiline, v ktorom oznámil, že on i všetci sudcovia sa cítia byť zaujatí voči navrhovateľovi.

Navrhovateľ, nakoľko ide o tú istú právnu vec, totožnosť účastníkov konania, zloženie sudcov Krajského súdu v Žiline je tiež totožné, preto vyjadril presvedčenie, že sudcovia Krajského súdu v Žiline sú so zreteľom na ich pomer k prerokovanej veci ako aj k účastníkom konania výslovne na základe ich vyjadrení zaujatí a navrhol v zmysle postupu podľa § 16 O.s.p. prikázanie veci Krajskému súdu v Košiciach.

Sudcovia Krajského súdu v Žiline sa k námietke zaujatosti vznesenej navrhovateľom vyjadrili (č. l. 51 až 57) nasledovne:

JUDr. O. sa vo veci cíti byť zaujatá z dôvodu, že už bola vylúčená z rozhodovania vo veci sp. zn. 10S 5/2004 pre vzťah k T., predsedovi predstavenstva navrhovateľa.

JUDr. J. bol vo veci vylúčený pre pomer k navrhovateľovi.

JUDr. M. sa vo veci cíti byť zaujatá vzhľadom na existujúce rozhodnutie o jej vylúčení vo veciach, v ktorých vystupoval T., predseda predstavenstva navrhovateľa.

Mgr. F. sa cíti byť zaujatý pre znevažujúce vyjadrenia zástupcu navrhovateľa vo vzťahu k sudcom Krajského súdu v Žiline, čo bolo dôvodom ich vylúčenia v konaní sp. zn. 10S 8/2001.

JUDr. Y. sa cíti byť zaujatá vzhľadom na opakované znevažujúce podania člena predstavenstva navrhovateľa T. na adresu sudcov Krajského súdu v Žiline, čo bolo dôvodom ich vylúčenia v konaní sp. zn. 10S 8/2001.

Mgr. K. sa cíti byť zaujatá s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2NsSŽ 2/04, ktorým bola v minulosti vylúčená z pojednávania vo veci; dôvodom vylúčenia boli znevažujúce podania člena predstavenstva voči sudcom Krajského súdu v Žiline.

JUDr. M. cíti byť zaujatý s poukazom na rozhodnutia NS SR sp. zn. NsSŽ 2/04, NsSŽ 14/02, ktorými bol v minulosti vylúčený z pojednávania vo veciach, v ktorých bol štatutárnym orgánom T..

JUDr. J. cíti byť zaujatá s poukazom na rozhodnutia NS SR sp. zn. NsSŽ 2/04, NsSŽ 14/02, ktorými bola v minulosti vylúčená z pojednávania pre znevažujúce podania člena predstavenstva navrhovateľa T..

JUDr. I. sa cíti byť zaujatá vo veci vzhľadom na to, že v minulosti bola uznesením NS SR sp. zn. 7Ndzk/7/2007 vylúčená z rozhodovania vo veci, v ktorej vystupoval predseda predstavenstva navrhovateľa.

JUDr. A. uviedla, že k účastníkom konania osobný vzťah nemá, no ako sudkyňa na Okresnom súde Čadca rozhodovala o vydaní predbežného opatrenia vo veci sp. zn. 9C 1881/99, ktorej predmetom bolo vyslovenie neplatnosti právneho úkonu a účastníkom ktorej bol aj navrhovateľ. Vyjadrila názor, že táto vec súvisí s vecou vedenou na Krajskom súde v Žiline a preto tu je daný dôvod na jej vylúčenie s poukazom na § 14 ods. 2 O.s.p.

JUDr. K. sa cíti byť zaujatá a vo veci navrhovateľa už bola v minulosti vylúčená.

JUDr. F. sa vo veci cíti byť zaujatý pre blízky priateľský vzťah k MUDr. D. (oprávnená osoba), ktorý bol účastníkom správneho konania OPÚ-2010/08/00785; preskúmané správne rozhodnutie bolo vydané v prospech oprávnených osôb.

JUDr. T. sa cíti byť zaujatá vzhľadom na urážlivé podania navrhovateľa, ktoré boli dôvodom vylúčenia sudcov v konaniach vedených pod sp. zn. 10S 8/01, 10S 58/97, 10S 20/03, 10S 5/04 a 21S 66/07.

Mgr. Z. sa vo veci cíti byť zaujatá vzhľadom na jej predchádzajúce vylúčenie vo veci, v ktorej vystupoval predseda predstavenstva navrhovateľa.

JUDr. G. sa cíti byť zaujatá vzhľadom na jej predchádzajúce vylúčenie vo veci 10S 5/04 pre znevažujúce podania predsedu predstavenstva navrhovateľa.

JUDr. E. sa vo veci cíti byť zaujatá vzhľadom na jej predchádzajúce vylúčenia vo veciach navrhovateľa.

JUDr. J. sa cíti byť zaujatá pre svoj pomer k navrhovateľovi, ktorý v minulosti urážal a znevažoval všetkých sudcov svojimi podaniami, kvôli čomu k nemu nadobudla negatívny postoj.

JUDr. V. uviedla, že v rokoch 1997 a 2001 bola sudkyňou Krajského súdu v Žiline a keďže rozhodnutím NS SR boli sudcovia KS v Žiline vylúčení z konania, ktoré ešte nebolo ukončené, mala za to, že je vylúčená aj v tomto konaní.

JUDr. E. sa cíti byť zaujatá pre postoj k predsedovi predstavenstva navrhovateľa a uviedla, že už bola vylúčená vo veci 11C 4/00.

JUDr. R. uviedol, že subjektívne sa vo veci necíti byť zaujatý, nemá pomer k veci ani k účastníkom konania, ale v predchádzajúcom štádiu predmetnej veci bol vylúčený z rozhodovania veci uzneseniami NS SR sp. zn. NsSž 14/02 a 2NsSž 2/04.

Zvyšní sudcovia Mgr. N., JUDr. J., JUDr. E., JUDr. M., JUDr. A., JUDr. Z., J., JUDr. E., JUDr. P., JUDr. M., JUDr. V., JUDr. M., JUDr. D., Mgr. K., JUDr. D., JUDr. E., Mgr. M. a JUDr. L. sa ku vznesenej námietke navrhovateľa vyjadrili tak, že sa necítia byť vo veci zaujatí, nemajú pomer k veci ani k účastníkom konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako nadriadený súd v zmysle § 16 ods. 1 veta prvá O.s.p. rozhodol na základe nasledujúcich právnych názoroch o vznesenej námietke.

Predovšetkým s poukazom na predložený spisový materiál Najvyšší súd konštatuje, že navrhovateľom je P.. a.s. so sídlom v B. (predsedom predstavenstva tejto obchodnej spoločnosti je hore sudcami uvedený pán T.) a predmetom začatého súdneho konania je preskúmanie rozhodnutia odporcu č. OPÚ-2010/08/00785/dam zo dňa 01.10.2010, ktorým odporca vyslovil, že oprávnené osoby v ňom uvedené spĺňajú podmienky zákona č. 229/1991 Zb. a priznáva sa im vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k. ú. S.

Uvedený navrhovateľ sa opravným prostriedkom zo dňa 27.10.2010 na Krajskom súde v Žiline domáhal preskúmania uvedeného rozhodnutia správneho orgánu a súčasne požadoval delegovanie veci inému súdu, resp. ďalším podaním spochybňoval nestrannosť sudcov Krajského súdu v Žiline, ktorá má odôvodňovať vylúčenie všetkých sudcov Krajského súdu v Žiline z konania a rozhodovania v uvedenej veci.

Podľa § 14 ods. 1 O.s.p. sú sudcovia vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Požiadavka nestrannosti súdu (personifikovaná na sudcu) vyplýva z čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 141 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd a je premietnutá do cit. ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p.

*Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom **svojho práva** na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.*

Za nestranného sudcu právna prax považuje takého sudcu, ktorý je podľa svojho vedomia a svedomia a z titulu funkcie nezávislý na prejednávanej veci a účastníkoch sporu (ich zástupcoch) v tom zmysle, že je voči nim neutrálny, že voči nim nemá žiadne predsudky, sympatie ani antipatie, teda že účastníci sú v jeho očiach úplne rovní, a že k právnemu vzťahu, ktorý rieši, nezískal vzťah ešte predtým, než mu vec pripadla na prejednanie a rozhodnutie, a je teda dostatočný predpoklad, že bude môcť vec posudzovať úplne nezávisle a slobodne. Práve nestrannosť sudcu je zárukou riadneho výkonu základného práva jednotlivca na spravodlivú súdnu ochranu a spochybnenie nestrannosti sudcu má za následok povinnosť iného súdneho orgánu preveriť, či vyslovené pochybnosti sú spôsobilé prelomiť právo jednotlivca na zákonného sudcu v zmysle čl. 48 ods. 1 ústavy, tzn. sudcu na príslušnom súde, ktorý sa má od počiatku s napadnutou vecou zaoberať.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Je nepochybné, že osoba navrhovateľa je nielen pre určenie podmienok konania ale aj pre rozsah procesných práv dominujúca a neprehliadnuteľná. Z obsahu spisu sp. zn. 21S/32/2010 a najmä z vyjadrení mnohých sudcov krajského súdu vyplýva, že sa cítila byť vo veci zaujatí vo vzťahu k osobe predsedu predstavenstva navrhovateľa, ktorý v predchádzajúcich konaniach opakovane znevažoval a urážal sudcov Krajského súdu v Žiline, čo bolo aj dôvodom na ich predchádzajúce vylúčenie z rozhodovania vo veci a prikázanie veci Krajskému súdu v Košiciach.

Ak Ústava Slovenskej republiky prostredníctvom svojho článku 46 ods. 1 zdôrazňuje, že **svojho práva** sa môže každý domáhať zákonom ustanoveným postupom na nezávislom

a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky, potom Najvyšší súd opätovne na tomto poukazuje, že procesné právo na nestranného sudcu sa bytostne viaže, resp. vyplýva z ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 až 50 ústavy) a slúži ako garancia riadneho priznania všetkých procesných práv účastníkovi v danom konaní (správnom či súdnom), lebo zákon (prostredníctvom § 14 ods. 1 O.s.p.) kvalifikuje personálnu zaujatosť iba voči účastníkovi, resp. sprostredkovanie voči jeho právneho zástupcovi.

Podľa § 250 ods. 1 O.s.p. účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

Podľa § 250 ods. 2 O.s.p. žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach. Podat' žalobu môže aj fyzická alebo právnická osoba, s ktorou sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konať malo.

Preto je nutné v tomto konaní v súvislosti s právom účastníka spochybnit' nezaujatosť sudcu dôsledne skúmať otázku, či je ktokoľvek oprávnený sa stať účastníkom alebo nie.

Zo súdneho spisu je preukázané, že opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu podala spoločnosť P., a.s. (pôvodné obchodné meno R., a.s.) zastúpená T., ako predsedom predstavenstva, a M., ako člen predstavenstva tejto spoločnosti. Na majetok uvedenej spoločnosti bol v zmysle dostupných informácií uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 27.2.2001 č. k. 36-24 K 323/00 ku dňa 20.12.2001 vyhlásený konkurz. Konajúcemu súdu neboli poskytnuté žiadne informácie, ktoré by spochybnili prebiehajúce konkurzné konanie. Osoba správcu konkurznej podstaty bola viackrát zmenená, v súčasnosti bola do tejto funkcie ustanovená JUDr. D., advokátka, so sídlom B.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že vyhlásenie konkurzu na majetok úpadcu je právnou skutočnosťou, s ktorou zákon spája tiež relevantné účinky na prebiehajúce, resp. budúce súdne a iné konania, pričom zákon č. 7/2005 Z.z. prenáša niektoré oprávnenia k majetku úpadcu z obchodnej spoločnosti (zo štatutárnych orgánov) na súdom ustanoveného správcu

za účelom zamedzenia alebo predchádzania mareniu účelu konkurzného konania pri nakladaní s konkurznou podstatou.

Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov oprávnenie úpadcu nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu a oprávnenie konať za úpadcu vo veciach týkajúcich sa tohto majetku, vyhlásením konkurzu prechádza na správca; správca pritom koná v mene a na účet úpadcu.

Zo súdneho spisu vyplýva, že k podaniu opravného prostriedku došlo až po vyhlásení konkurzu na majetok navrhovateľa (20.12.2001).

Podľa § 47 ods. 4 zák. č. 7/2005 Z.z. súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi, možno po vyhlásení konkurzu začať len na návrh správcu, návrhom podaným voči správcovi v súlade s týmto zákonom alebo z podnetu orgánu príslušného na konanie, pričom účastníkom konania namiesto úpadcu je správca.

Z citovaných ustanovení zák. č. 7/2005 Z.z. jednoznačne vyplýva, že jedným z účinkov vyhlásenia konkurzu je sukcesia správcu do procesných práv a povinností úpadcu v konaniach, ktoré sa týkajú majetku úpadcu podliehajúceho konkurzu, tzn. vrátane dispozičného práva osoby, ktorá bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach.

Je nepochybné, že opravný prostriedok a súdne konanie tým vyvolané sa týkajú reštituovaných nehnuteľností, ktoré nepochybne vytvárajú majetok úpadcu. V zmysle pripojeného administratívneho spisu sa totiž oprávnené osoby domáhali vydania nehnuteľností, pôvodne určených na „na výstavbu závodu pre ťažbu rašeliny v S.“, a vyzvali povinnú osobu (v tom čase R.S.) dňa 04.10.1991 na vydanie týchto nehnuteľností, avšak táto povinná osoba dohodu o vydaní nehnuteľností neuzavrela, nakoľko predmet uplatneného nároku bol vo verejnej dražbe, ktorá sa konala dňa 24.04.1992 v Dolnom Kubíne predaný vydražiteľovi firme M. spol. s r.o. B. (neskôr prevedené na subjekt R. spol. s r.o., B.). Ďalej má Najvyšší súd preukázané, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu malo byť

doručované nielen spoločnosti P. a.s., L.B. ale aj jej správcovi konkurznej podstaty, tzn. JUDr. D., N.B.

Za týchto okolností nemôžu prislúchať procesné práva na vyvolanie súdneho prieskumu spoločnosti P., a.s. V. ako úpadcovi (a tým aj procesne neoprávnenej osobe), ale tieto práva naopak svedčia správcovi, ktorý v rámci svojej zákonnej zodpovednosti za správu majetku úpadcu je oprávnený využívať aj prostriedky súdnej ochrany vrátane podania opravného prostriedku proti rozhodnutiu správneho orgánu v zmysle Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Preto aj zákon správcu označil za účastníka takéhoto konania, nepripúšťajúc, aby úpadca samotný, resp. jeho štatutárny orgán získal dispozičné právo nad konkurzným majetkom prostredníctvom prebiehajúceho súdneho konania, resp. bol súdnym rozhodnutím legitimizovaný ako osoba oprávnená na jeho nakladanie.

Na základe doposiaľ vyslovených právnych názorov potom nie úpadca ale iba správca ako zákonom ustanovený účastník súdneho konania (tzn. ako procesne oprávnená osoba) môže v prípade súdnych konaní týkajúcich sa majetku konkurznej podstaty prostredníctvom podanej námietky vzniesť pochybnosti, resp. iba voči osobe takéhoto správcu môžu konajúci sudcovia pociťovať svoju zaujatosť. Ak sudca svoju zaujatosť adresuje iba proti štatutárnemu orgánu úpadcu, potom ju adresuje proti procesne neoprávnenej osobe.

Nakoľko zákon v ustanoveniach § 14 ods. 3, § 15, § 15a a § 16 O.s.p. neoprávňuje súd na námietku podanú neoprávnenou osobou neprihliadnuť, musel Najvyšší súd o nej rozhodnúť. Z uvedeného preto vyplýva, že Najvyšší súd ako nadriadený súd nemôže o zaujatosti sudcov Krajského súdu v Žiline v tomto konaní rozhodnúť inak, ako vysloviť ich nezaujatosť.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 14 a nasl. OSP rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Vo vzťahu k označeniu navrhovateľa Najvyšší súd „ex offio“ doplnením dodatku „v konkurze“ naplnil zákonom stanovený štatutárny status navrhovateľa.

POUČENIE: Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok **n i e j e** prípustný.

V Bratislave 31. januára 2011

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec PhD., v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová